

MALAKALI KADRLAR- TARAQQIYOT TAYANCHI

Xonsaidova Diyora

O`zbekiston Davlat Jahon tillari universiteti

2-bosqich talabasi

Anotatsiya; Ushbu maqolada malakali kadrlarni tayyorlash maktabgacha ta`limdan yo oliy ta`limgacha bo`lgan jarayonlardagi yangiliklarni keng tatbiq qilish va prezidentimiz so`zlari bayon etilgan.

Kalit so`zlar; kadrlar, ilm-fan namoyondalari, jamiyat, oliy ta`lim

Kirish; Keyingi yillarda mamlakatimizda malakali kadrlar tayyorlash,ilm-fanni rivojlantirish masalasiga alohida e`tibor qaratilmoqda.Shavkat mirziyoyev prezidentligini dastlabki yilida ilm-fan namoyondolari bilan uchrashib ,bugungi kunda zamon barcha sohalar qatorida ilm-fanni ham yangi bosqichga ko`tarishni talab qilayotganini,zotan jamiyat oldida turgan dolzarb masalalarni ilm-fansiz va yosh kadrlarsiz yechish qiyin ekanini ta`kidlagan edi.Bilimli va ma`sulyatli raqobatdosh yuqori malakali kadr bo`lib yetishish hozirgi davrda jamiyatda o`z o`rnina topa olishining zarur shartidir.Hamda O`zbekistonning birinchi prezidenti I.A.Karimov yoshlarimizning bilimiga va intilishlarini quyidagicha ta`riflaganlar; Xaqiqatttan ham biz yoshlarimiz,farzandlarimizni yonib turgan ko`zlari,g`ayrat shijoati,bilimiga,intilishi dunyoda hech kimdan kam bo`lmayman degan harakatini yorug` kelajagimizning ezgu maqsadlarimizga erishishning asosiy omili va garovi sifatida ko`ramiz`

Shuningdek,malakali kadrlarga bo`lgan extiyoj ortib borgaaaanligi sabali yuqori malakali ilmiy pedagogic kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish bo`yicha qabul qilingan qaror va farmonlar 2017-yil 16- fevraldagi PF-4958 soznli farmoni va 2017-yil 17 fevraldagi PQ-2789 sonli qarori mamlakatimizda oliy ta`limdan keying ta`lim tizimini isloh qilish va sifat jihatdan yangi bosqichga ko`tarilishiga xizmat qildi.Hozirgi kunda har qanday ishga avvalambor malakali kadr kerak.Ammo kadrlar ko`p malakali kadrlarni toppish esa ancha mushkul.Shuningdek bugungi kunda kadrlar tayyorlash sohasida ta`lim turlari va davlat siyosatida hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy o`ziga xosligi va talab hamda ehtiyojlarni toliq hisobga olinmasligi mehnat bozorida talab va taklifnichuqur o`rganilmasligi natijasida kadrlarning hududlar kesimidagi taqsimotida muvozanatning buzulishi bilan bog`liq kamchilikalr kuzatilyapti deya olamiz.Bu esa davlat siyosati borasida kamchiliklar ko`payishiga olib bormoqda.Shuni nazarda tutish lozimki kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash mutaxasislarni kasb bilimlarini va ko`nikmalarini yangilash hamda chuqurlashtirishga qaratilgan e`tibor kata. Kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash ta`lim

muassasalaridagi o`qish natijalariga ko`ra davlat tomonidan tasdiqlangan namunadagi guvohnoma yoki sertifikat topshiriladi. Mustaqillik yillarida respublikamizda amalga oshirilgan ishlar asrlarga tatigulik mazmun va samara kasb etmoqda. Shuningdek, ta`lim to`g`risidagi Qonun kadrlar tayyorlash Milliy Dasturlardagi belgilangan maqsad va vazifalar bevosita yoshlarning har tomonlama komil inson bo`lib kamol topishiga xizmat qiluvchi meyoriy asos sifatida talqin qilinadi. O`zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 1-oktyabr – "O`qituvchi va murabbiylar kuni" munosabati bilan mamlakatimiz o`qituvchi va murabbiylariga yo`llagan tabrigida belgilab berilgan vazifalarni amalga oshirish yuzasidan kompleks chora-tadbirlar dasturi" ishlab chiqilgan bo`lib, unda hozirgi fan taraqqiyoti va global rivojlanish davrida ta`lim va fan integratsiyasi, ta`lim va tarbiyaning uzluksizligi hamda yoshlarni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda pedagog va murabbiylarning o`rni va rolini oshirishga qaratilgan muhim choralar belgilab berilgan. Mazkur chora-tadbirlar dasturining 1.9-bandi ijrosini ta`minlash maqsadida 2016 yil 15 mart kuni Toshkent davlat pedagogika universitetida "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi - "O`zbek modeli"ning ajralmas qismi" mavzusida yosh olimlar va talabalarning ilmiy-amaliy konferensiyasi tashkil etildi. Konferensiyaning maqsadi iqtidorli, qobiliyatli va iste`dodli yosh olim va talabalarni aniqlash, ulardagi ijodiy qobiliyatlarning ro`yobga chiqishiga ko`maklashish va qo`llab-quvvatlashdan iborat. Shuningdek, ularning ilmiy-ijodiy ishlari natijalarini ommalashtirish, ularda ilmiy-tadqiqot ko`nikmalarini rivojlantirishga alohida e`tibor qaratiladi. O`zbekistonda mustaqillikdan so`ng K. tayyorlash O`zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi tomonidan 1997-yil 29 avg .da qabul qilingan Kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida amalga oshirilib, bir butun uzluksiz tizimda olib boriladi. Shaxsning kadr sifatida shakllanish bosqichiga tayyorgarlik umumiy o`rta ta`lim maktablari, akademik litseylarda amalga oshiriladi. K.ning asosiy kontingenti kasb-hunar kolleji, bakalavriat va magistratura orqali tayyorlanadi. Yuqori ilmiy salohiyatli, malakali K. ni tayyorlash aspirantura, ordinatura, ad`yunktura, doktoranturada amalga oshiriladi.

Mamlakatda yuqori malakali K.lar tayyorlashga alohida e`tibor qaratilmoqsa. Shu maqsadda yangi o`quv dargohlari ochildi, talabalarni rivojlangan xorijiy mamlakatlarda kasb egallashlariga keng yo`l ochib berildi. O`zbekiston Respublikasi Prezidenti I. A. Karimov birinchi chaqiriq O`zR Oliy Majlisining 9-sessiyasi (1997)da umumlashtirilgan holda K. tayyorlash tizimining shakllanishi va faoliyat ko`rsatishning asosiy tamoyillari quyidagi vazifalarni o`z ichiga olishini ta`kidladi: barcha xil va turdagi ta`lim muassasalarida yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash uchun uzluksiz ta`lim, fan va i.ch. salohiyatidan samarali foydalanish; davlat ta`lim standartlarini joriy etish va ularning faoliyat ko`rsatish mexanizmini ishlab chiqisharish ixtisosliklar malaka darajasiga ko`ra mutaxasizlarga bo`lgan umumdavlat

va miztaqaviy talablarni istiqbolini aniqlash ta`lim standartlarini joriy etish va ularning faoliyat ko`rsatish mexanizmini ishlab chiqishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Qosimova D.S. Boshqaruv nazariyasi – T.: Aloqachi, 2009- B.38
2. Травин В. В., Дятлов В. А. Основы кадрового менеджмента.-М.: Дело Лтд. - 1995. -287 с
3. Дафт Р. Л. Менеджмент / Л. Дафт. Санкт-Петербург : Питер,. 2012. 863 с
4. Управление персоналом: учебник для студ. учреждений сред. проф. образования / Т.Ю. Базаров. - 8-е изд., стер. - М.: Издательский центр «Академия».
5. Журавлёв П.В. Управление человеческими ресурсами: опыт индустриально развитых стран. Учебное пособие. — М.: „Экзамен“, 2003.
6. Кибанов А.Я., Дуракова И.Б. Управление персоналом организации: отбор и оценка при найме, аттестации: Учебное пособие для студентов вузов. — М.: „Экзамен“, 2003.
7. French W. The Personnel Menegement Process: Human Resonrses Administration. Boston . 1970. P.46
8. Майстер, Д. Первый среди равных: Как руководить группой профессионалов / Дэвид Майстер, Патрик Маккенна; пер. с англ. М. С. Иванова и М. В. Фербера. — 2-е изд., испр. — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2007. — 336 с
9. Фернандес-Араос, Клаудио. Выбор сильнейших. Как лидеру принимать главные решения о людях / Клаудио Фернандес-Араос; [перевод с английского]. — Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2016.
10. J.K. Yusupov. Boshqaruv kadrlarini tayyorlash tizimining shakllanishi va rivojlanishi masalalari.// <https://xabarnoma.adu.uz/arxiv/2017/2017-1.pdf>